

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **P., a. s., K.**, IČO: X., zast. advokátkou JUDr. L. J., S. proti odporcovi **D. H.**, nar. 31. 01. 1950, M., zast. advokátom JUDr. R. H., V. X., B., **o zaplatenie 921,70 Eur s príslušenstvom**, o dovolaní odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo dňa 22. júla 2010 č. k. 26Cob/79/2010-115, jednomyseľne takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu **o d m i e t a .**

Odporca j e p o v i n n ý nahradiť navrhovateľovi trovy dovolacieho konania vo výške 70,63 Eur na účet právnej zástupkyne.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd v Topoľčanoch rozsudkom zo dňa 8. apríla 2010 č. k. 7 Cb 47/2009-61 návrh zamietol a vyslovil, že o trovách konania rozhodne po právoplatnom rozhodnutí vo veci samej.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že navrhovateľ si uplatnil proti odporcovi právo na zaplatenie sumy 921,70 Eur s 9 % ročným úrokom z omeškania od 3. februára 2009 do zaplatenia titulom bezdôvodného obohatenia.

Navrhovateľ odôvodnil návrh na začatie konania tým, že s odporcom uzavrel zmluvu o reklame, predmetom ktorej bolo poskytovanie reklamy v prevádzkach odporcu v Piešťanoch – kaviarni D. a P.. V zmluve si dohodli odmenu spolu s DPH vo výške 3 160,06 Eur, z ktorej bola odporcovi zaplatená suma 1 975,04 Eur. Odporca podnikateľskú činnosť ukončil k 31. januáru 2007, preto navrhovateľ odstúpil od zmluvy listom zo dňa 13. 11.2008

a vyzval odporcu na zaplataenie alikvotnej časti odmeny vo výške 921,70 Eur, ale bezvýsledne.

Odporca navrhol návrh zamietnuť z dôvodu, že zo žiadneho ustanovenia zmluvy nevyplývalo právo navrhovateľa na svojvoľné rozpočítanie výšky odmeny na jednotlivé mesiace. Plnenie zmluvy navrhovateľ pravidelne kontroloval a nikdy nevzniesol voči plneniu odporcu žiadnu námietku, ani nebol vyzvaný na odstránenie akéhokoľvek nedostatku. Po ukončení jeho podnikateľskej činnosti, o ktorej skutočnosti navrhovateľ vedel. Odporca pokračoval v plnení zmluvy od 11. januára 2007 do 29. februára 2008 prostredníctvom s. r. o. G. H., v ktorej bol spoločníkom aj konateľom.

Súd prvého stupňa vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, listinnými dôkazmi a zistil, že účastníci uzavreli Zmluvu o reklame č. 77/2005 dňa 14. júna 2005. Odporca ukončil svoju podnikateľskú činnosť dňa 31. januára 2007. Na základe uzavretej zmluvy o reklame sa odporca zaviazal poskytovať navrhovateľovi reklamu a dodržiavať podmienky spolupráce dohodnuté v čl. II zmluvy. Navrhovateľ sa zaviazal poskytnúť odporcovi materiálne vybavenie alebo finančné prostriedky na zariadenie a vybavenie prevádzky a ďalšie služby na uspokojovanie potrieb zákazníkov. V bode 3.1 zmluvy si dohodli odmenu za poskytovanie reklamy vo výške 3 160,06 Eur v dohodnutých termínoch vyplatenia jednotlivých splátok odmeny – do 31. 12. 2005 sumu 1 580,03 Eur a ročne v období 2006 až 2009 vždy do 31. 12. 2005 každého roku sumu 395,01 Eur. Zmluva bola uzavretá na dobu určitú od 1. júna 2005 do 31. mája 2010 / bod 5.1 /. Odporca vyúčtoval navrhovateľovi časť dohodnutej ceny faktúrou č. 3/2005 vo výške 1 580,03 Eur a faktúrou č. 1/2006 sumu 395,01 Eur, ktoré navrhovateľ zaplatil. Navrhovateľ listom z 13. 11. 2008 odstúpil od zmluvy o reklame z dôvodu podstatného porušenia zmluvy, nakoľko odporca k 31.1.2007 ukončil podnikateľskú činnosť, teda prestal prevádzkovať aj prevádzky, v ktorých mal poskytovať reklamu a súčasne vyzval odporcu na vrátenie odmeny vo výške 790,02 Eur. Odporca k výzve uviedol, že odmena bola vyplatená za roky 2005 a 2006 a za roky 2007 a 2008 mu navrhovateľ žiadne plnenie neposkytol. Navrhovateľ uviedol, že odmena bola za celé obdobie / 60 mesiacov / dohodnutá vo výške 3 160,04 Eur, teda o 921,70 Eur viac, pretože zmluva trvala len 20 mesiacov.

Súd prvého stupňa mal na základe vykonaného dokazovania za preukázané, že návrh nie je dôvodný. Medzi účastníkmi došlo k rozdielnemu výkladu čl. III zmluvy o reklame, v ktorom bola dohodnutá výška, ktorá mala byť vyplatená v dohodnutých termínoch. Zmluva neobsahuje ustanovenie, podľa ktorého malo byť bez pochybností zrejmé, že dohodnutá odmena za reklamu sa má rozdeliť na jednotlivé mesiace, z čoho by sa dalo vyvodiť, že za obdobie od uzavretia zmluvy do 31. 01. 2007 mal mať odporca nárok na odmenu za reklamu 1 053,34 Eur. do 31. 12. 2007 sumu 395,01 Eur. Vzhľadom na uvedené súd vyslovil na ťarchu navrhovateľa, že z čl. III zmluvy nevyplýva povinnosť vrátenia alikvotnej časti zaplatenej odmeny za reklamu.

Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že nárok navrhovateľa nie je dôvodný, preto rozhodol tak, ako vyplýva z výroku rozsudku. O náhrade trov konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci / § 151 ods. 3 O. s. p. /.

Navrhovateľ podal proti rozsudku odvolanie v zákonnej lehote z dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. d/ a f/ O. s. p.

Navrhovateľ v odôvodnení odvolania uviedol, že zaplata žalovanej sumy sa nedomáha na základe zmluvného dojednania, ale na základe práva na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré vidí v tom, že odporcovi bola poskytnutá odplata aj za obdobie, počas ktorého už zmluvu o reklame neplnil. Navrhol napadnutý rozsudok zmeniť, návrhu vyhovieť a priznať trovy konania.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť. Vo vyjadrení uviedol, že navrhovateľ žiadnym dôkazom nepreukázal existenciu zmluvného alebo zákonného ustanovenia, podľa ktorého je na prejednávanej vec potrebné a možné aplikovať výklad navrhovateľa o spôsobe pomerného výpočtu odmeny. Takýto výklad čl. III ods. 3.2 zmluvy považuje za výlučne subjektívny výklad navrhovateľa. Zároveň uviedol, že medzi účastníkmi nebolo sporné uzavretie zmluvy o reklame, ani výška odmeny, ale zo žiadneho ustanovenia nevyplýva oprávnenie navrhovateľa žiadať späť akúkoľvek časť odmeny za poskytnutú reklamu do 31. 12. 2006.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací prejednal vec podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 1 písm. a/ O. s. p. na pojednávaní konanom dňa 22. júla 2010.

Odvolaací súd zopakoval dokazovanie v rozsahu listinných dôkazov v spise, na základe ktorých dospel k rovnakým skutkovým zisteniam ako súd prvého stupňa, ktoré považoval za zodpovedajúce vykonanému dokazovaniu a v plnej miere v podrobnostiach na ne poukázal.

Navrhovateľ síce v odvolaní tvrdil, že ho podáva i z dôvodu, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, avšak toto svoje tvrdenie bližšie argumentačne nerozvinul a nešpecifikoval. S námietkami navrhovateľa týkajúcimi sa nesprávnej interpretácii čl. III zmluvy o reklame sa odvolací súd v podstate stotožnil.

Odvolaací súd považoval za potrebné zdôrazniť, že účastníci si v čl. I zmluvy vymedzili jej predmet, ako záväzok odporcu poskytovať pre navrhovateľa reklamu a dodržiavať podmienky spolupráce dohodnuté v čl. II, čomu zodpovedá záväzok poskytnutia materiálneho vybavenia alebo finančných prostriedkov na zariadenie a vybavenie prevádzky podľa čl. III s možnosťou vzájomnej dohody poskytnutia aj ďalších služieb na uspokojenie potrieb zákazníkov a podpory predaja.

V čl. III sa strany dohodli na odmene za poskytnutie reklamy vo výške 95 000 Sk / bod 3.1 /, ako aj na tom, v akých termínoch budú jej jednotlivé časti odporcovi poskytnuté na základe ním vystavených faktúr.

Text čl. III ani v kontexte ostatných zmluvných ustanovení podľa odvolacieho súdu nenasvedčuje tomu, že by čl. III bod 3.2 zmluvy upravoval čokoľvek iné, než splatnosť jednotlivých častí celkovej odmeny rozčlenenej na 1 splátku v sume 47 600 Sk / splatná do 31. 12. 2005 / a 4 splátky po 11 900 Sk splatné do 31. 12. 2005 v rokoch 2006 až 2009. Text tohto článku ani v kontexte so zvyškom zmluvy nie je koncipovaný tak, že by jednotlivé časti odmeny splatné dohodnutým spôsobom mali byť odmenou za plnenie zmluvných záväzkov odporcu za jednotlivé roky trvania zmluvného vzťahu. Zo zmluvy je zrejmé, že odmena za dobu celého trvania zmluvného vzťahu od 01. 06. 2005 do 31. 05. 2010 / čl. V bod 5.1 / bola dohodnutá vo výške 95 000 Sk a podľa názoru odvolacieho súdu z textu zmluvy nie je možné vyvodiť, že rozčlenenie splatnosti jej častí v čl. III bod 3.2 zároveň znamená, že za plnenie zmluvných záväzkov v období od 01. 6. 2005 do 31. 12. 2005 / teda ½ roka / odmena vo výške 47 600 Sk a za obdobie nasledujúcich štyroch kalendárnych rokov len po 11 900 Sk. Text zmluvy takto jednoducho nie je koncipovaný a nebolo preukázané,

že by bola vôľa zmluvných strán v procese rokovania o uzavretí zmluvy k tomu smerovala. Na pojednávaní pred súdom prvého stupňa zástupca odporcu uviedol, že odporca požadoval od navrhovateľa zaplataenie celej odmeny na začiatku zmluvného vzťahu. Vzhľadom na uvedené odvolací súd považuje za logický záver navrhovateľa, podľa ktorého v prípade predčasného ukončenia zmluvného vzťahu patrí odporcovi odmena len v takej výške, ktorá je vypočítaná rovnomerným rozdelením jej celku na rovnaké časti odmeny za kratšie časové úseky, počas ktorých si odporca zmluvné povinnosti plnil.

Odvolací súd vyslovil názor, že vyššie uvedený výklad prejavu vôle medzi účastníkmi sporných ustanovení čl. III zodpovedá jeho výkladu podľa interpretačného pravidla zakotveného v § 266 ods. 2 Obch. zák., ktorý je potrebné aplikovať, ak nie je možná jeho interpretácia podľa § 266 ods. 1 Obch. zák. pre rozpory v úmysle konajúcej osoby a adresáta úkonu.

Medzi účastníkmi nebolo sporné, že došlo zo strany navrhovateľa k odstúpeniu od zmluvy o reklame a konštatoval, že odstúpenie je právne účinné minimálne pre jeden z dôvodov v ňom uvedených, a to porušenie zmluvnej povinnosti odporcom zakotvenej v čl. II bod 2.5. Podľa dohody v bode 5.2 dôvodom zakladajúcim právo na odstúpenie od zmluvy je porušenie povinnosti v bode 2.5. K porušeniu povinnosti zo zmluvy odporcom celkom zjavne došlo, pretože preukázateľne dňa 31. 01. 2007 odporca ukončil podnikateľskú činnosť, pričom sám potvrdil, že ukončil prevádzkovanie dvoch prevádzok / kaviarní / v ktorých konkrétne mal povinnosť podľa čl. II bod 2.5 plniť. S odstúpením od zmluvy Obchodný zákonník spája zánik všetkých práv a povinností strán zo zmluvy a ukladá strane, ktorej bolo pred odstúpením zmluvy poskytnuté plnenie druhou stranou, toto plnenie vrátiť, nakoľko právny dôvod plnenia odstúpením od zmluvy dodatočne odpadol / § 351 ods. 1, 2 /. Odvolací súd vyslovil, že s uvedených dôvodov je zrejmá nesprávnosť právneho posúdenia veci súdom prvého stupňa, ktorá ho viedla k vydaniu vecne nesprávneho rozsudku, ktorým návrh zamietol.

Odvolací súd na základe uvedeného podľa § 220 O. s. p. napadnutý rozsudok zmenil a návrhu vyhovel v celom rozsahu vrátane úrokov z omeškania vo výške 9 % ročne, na ktoré navrhovateľovi vzniklo právo podľa § 369 ods. 1 O. s. p. V rozsudku v časti trov odvolacieho konania vyslovil, že o nich rozhodne súd prvého stupňa.

Odporca podal proti rozsudku v zákonnej lehote dovolanie podľa § 237 písm. f/ a 238 ods. 1 O. s. p s dôvodmi podľa § 241 ods. 2 písm. a/, c/ O. s. p.

Odňatie možnosti konať pred súdom dovolateľ vyvodzuje z porušenia § 213 ods. 2 O. s. p., pretože odvolací súd na vec aplikoval ust. § 266 ods. 2 a § 351 Obch. zák. ako špeciálne ustanovenie k všeobecnému ust. § 451 a nasl. Obč. zák. na rozdiel od súdu prvého stupňa, ktorý použil ust. § 266 ods. 4 Obch. zák., ale nevyzval odporcu aby sa k uvedeným ustanoveniam vyjadril.

Nesúhlasí s názorom odvolacieho súdu, ktorým vyslovil nesprávnosť právneho posúdenia súdom prvého stupňa a odvolací súd dospel v konaní k skutkovému zisteniu, ktoré z vykonaného dokazovania nevyplývalo. Nesúhlasí s odlišným posúdením znenia čl. III zmluvy odvolacím súdom, ktorý sa nevysporiadal s argumentáciou odporcu a jeho výkladom čl. III zmluvy. Má za to, že v rámci dokazovania nebol preukázaný nepochybný úmysel účastníkov konania vo veci určenia výšky odmeny za jednotlivé obdobia trvania zmluvy. Podľa dovolateľa odvolací súd nesprávne interpretoval a aplikoval ust. § 266 Obch. zák.

Ďalej v dovolaní poukázal na znenie čl. III bod 3.2 zmluvy a na skutočnosti z neho vyplývajúce, ako aj na nespornosť existencie záväzku medzi účastníkmi. Ďalej v dovolaní poukazuje na aplikované ust. § 266 ods. 2 Obch. zák. odvolacím súdom s ktorým nesúhlasí.

Navrhol napadnutý rozsudok zmeniť a návrh zamietnuť a priznať odporcovi trovy dovolacieho konania, resp. napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

Navrhovateľ vo vyjadrení k dovolaniu poukázal na neprípustnosť dovolania podľa § 238 ods. 5 O. s. p. Ďalej vo vyjadrení uviedol, že odporca sa k právnemu posúdeniu veci vyjadril a taktiež jeho zástupca bol prítomný na pojednávaní pred odvolacím súdom. Odvolací súd postupoval správne a boli splnené všetky procesné podmienky pre zmeňujúce rozhodnutie, preto nemôže byť daný dovolací dôvod podľa § 237 písm. f/ O. s. p. Navrhol dovolanie zamietnuť a žiadal priznať trovy dovolacieho konania za jeden úkon právnej služby / vyjadrenie k dovolaniu / vrátane paušálnej náhrady a DPH v celkovej sume 70,63 Eur podľa vyhl.č. 655/2004 Z. z.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací / § 10a ods. 1 / vec prejednal podľa § 242 ods. 1 a § 243 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania. Po preskúmaní rozsudku v rozsahu napadnutého dovolaní a konania, ktoré mu predchádzalo dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné.

Podľa § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaní možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podmienky prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu upravujú ust. § 237 až § 239 O. s. p.

Z uvedených ustanovení vyplýva, za splnenia akých podmienok zákon dovolanie pripúšťa a to, jednak proti všetkým rozhodnutiam odvolacieho súdu a jednak len v prípadoch, ak sú rozhodnutia súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu rozdielne, ale pri potvrdzujúcom rozhodnutím odvolacím súdom dovolanie prípustné nie je, ak nebolo pripustené. Dovolanie taktiež nie je prípustné ani vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy, na príslušenstvo pohľadávky sa neprihliada. Na určenie minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania návrhu na prvostupňovom súde / § 238 ods. 5 O. s. p. /.

V predmetnej veci bola žaloba podaná na súde za účinnosti nariadenia vlády č. 422/2008 Z. z., ktoré stanovilo minimálnu mzdu od 01. 01. 2009 do 01. 01. 2010 vo výške 295,05 Eur, teda predmet dovolacieho konania nepredstavuje desaťnásobok / 2 950,50 Eur / minimálnej mzdy, preto dovolanie nie je prípustné.

Dovolací súd skúmal i splnenie dôvodov uvedených v § 237 O. s. p. na základe ktorých je možné dovolaní napadnúť všetky rozhodnutia odvolacieho súdu bez ohľadu na formu rozhodnutia, na jeho obsah alebo povahu predmetu konania. Spôsobilým predmetom dovolania je podľa tohto ustanovenia rozhodnutie vydané odvolacím súdom v odvolacom konaní. Na to, či rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z väd uvedených v § 237 O.s.p. prihliada dovolací súd nielen na podnet dovolateľa, ale i z úradnej povinnosti / § 242 ods. 1 /. V prípade, že dovolací súd zistí, že rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z týchto väd, zruší rozhodnutie odvolacieho súdu, i keď dovolateľ toto pochybenie nenamietal.

Prípustnosť dovolania podľa § 237 O. s. p. nie je však daná len tvrdením dovolateľa, ale len skutočnosťou, že k vade v zmysle § 237 rozhodnutím odvolacieho súdu skutočne došlo.

Podľa § 242 ods. 1 O. s. p. dovolací súd preskúmava rozhodnutie odvolacieho súdu v rozsahu napadnutého výroku, ktorý vymedzuje kvantitatívna stránka dovolania. Dovolací súd je teda viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i uplatneným dovolacím dôvodom.

Dovolateľ odôvodňuje dovolanie i porušením ust. § 237 písm. f/ O. s. p., ktoré vidí v tom, že odvolací súd nepostupoval v súlade s ust. § 213 ods. 2 O. s. p.

Podľa § 213 ods. 2 O. s. p. ak je odvolací súd toho názoru, že sa na vec vzťahuje ustanovenie právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve účastníkov konania, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili.

Podstatou poučovacej povinnosti podľa citovaného ustanovenia je zabrániť odňatiu možnosti konať pred odvolacím súdom, teda zabezpečiť riadny prístup k spravodlivému procesu aj po podaní odvolania, čo je súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Na to, aby mohla byť použitá uvedená zásada, by muselo dôjsť k rozhodnutiu odvolacieho súdu z iného právneho dôvodu, než na akom základe rozhodol súd prvého stupňa. Občiansky súdny poriadok v rámci ochrany práv a oprávnených záujmov účastníka, priznáva účastníkom procesné práva, medzi ktoré patrí aj právo sa vyjadrovať k tvrdeným skutočnostiam, navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa aj k právnym dôsledkom z tohto vyplývajúcich, teda ide o procesné práva, ktoré účastník môže uplatniť nielen v konaní pred súdom prvého stupňa, ale aj v odvolacom konaní. Ak je odvolací súd toho názoru, že sa na vec vzťahuje ustanovenie iného predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní nebolo použité a je pre rozhodnutie vo veci rozhodujúce, potom nasleduje postup podľa citovaného ustanovenia. Dovolací súd však dospel k názoru, že v predmetnej veci neboli splnené predpoklady pre postup odvolacieho súdu podľa § 213 ods. 2 O. s. p. a to z dôvodu, že odvolací súd nezaložil svoje rozhodnutie na aplikácii iného právneho predpisu / ako podmienky stanovenej v uvedenom ustanovení /, pretože vec posudzoval podľa Obchodného zákonníka a vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvého stupňa,

pričom sa odchyľil resp. vyslovil iný právny názor pri posudzovaní znenia sporného čl. III zmluvy o reklame. Ďalej tiež nebolo preukázané, že by dovolateľovi bola spôsobená ujma na jeho procesných právach v odvolacom konaní, zúčastnil sa pojednávania pred odvolacím súdom prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu, teda mal možnosť v plnom rozsahu realizovať tie procesné práva, ktoré mu zákon priznáva i na tomto stupni konania.

Podľa názoru dovolacieho súdu nedošlo pri rozhodovaní odvolacím súdom k takým procesným vadám konania, ktoré by zakladali postup podľa § 237 O. s. p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedeného dovolanie podľa § 243b ods. 4 O. s. p. v spojení s ust. § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. odmietol.

O trovách dovolacieho konania rozhodol podľa § 243b ods. 4 O. s. p. tak, že úspešnému navrhovateľovi priznal podľa § 224 ods. 1 v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p. náhradu trov dovolacieho konania za jeden úkon právnej pomoci vrátane paušálnej náhrady /vyjadrenie k dovolaniu/ spolu vo výške 70,63 Eur / vyhl. č. 655/2004 Z. z. /.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. mája 2012

Mgr. Ľubomíra Kúdelová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: L. Blažíčková